

Jeg synes, at højskolerne er et rigtig godt bud og et af mange bud på fremtiden, der har fortiden knyttet til sig. Og hvordan sikrer vi – og det er jo det, vi gør – den helt specielle danske skoleform, som stort set alle danske partiers hjerter jo banker for? Ja, der er jo lagt op til en kraftig modernisering og en tydeliggørelse af loven, og det glæder mig også i de høringsvar, vi har fået, og den avispolemik, der har været, at se den store opbakning, der har været til lovforslaget.

Man kunne sige: Lad de 1.000 blomster blomstre! Vi er meget glade for lovforslaget i Socialdemokratiet, og det, vi er allermost glade for, er det omkring værdigrundlaget, der er taget op, hvor man på hver eneste folkehøjskole skal formulere et værdigrundlag, som skal skrives i et sprog, der er til at forstå.

Den proces, der dermed sættes i gang, tror jeg er væsentlig for overlevelsen af vores folkehøjskoler, idet man kan gå ind og se, hvad er det for et værdigrundlag, den enkelte folkehøjskole har. Men også den selvevaluering, der er lagt op til, er væsentlig. Jeg tror, det er vigtigt, at man en gang imellem kigger tilbage: Hvad gjorde vi godt, og hvad gjorde vi skidt? Også det, som jeg nævnte i min indledning om, at vi nu får alle de frie kostskoler i én lov, og også det, at vi får skabt et lidt bedre økonomisk grundlag, er væsentligt.

Jeg synes også, at det er vigtigt at sige, at vi her fastholder en vis form for egenbetaling, men egenbetalingen er jo i overensstemmelse med de grundtvig-koldske traditioner, hvor vi har den folkelige kontrol, og det har vi jo dér. Hvis folk vil købe sig en plads på en folkehøjskole, er det noget, de betaler for og yder en vis indsats for selv. Det synes jeg er i rigtig god overensstemmelse med de grundtvig-koldske traditioner.

Der sker, som jeg sagde, også en modernisering i teknisk henseende og en tydeliggørelse, men det, som vi i hvert fald også hos os har været meget optaget af, er den fleksibilitet, som kommer i den nye lov i forhold til antallet af uger, man kan gå der. Det, at man nu kan tage på højskoleophold i 4 uger, og det, at betalingen bliver nedsat, vil måske også gøre, at vi kan få fat i et lidt andet grundlag end det, vi ser i dag, hvor det hovedsagelig er veluddannede unge mennesker, som går på højskole. Ikke for at forklejne dét, men det, at vi kan bruge folkehøjskolen i et bredere perspektiv, og at der kan komme andre grupper ind, ser jeg som en væ-

sentlig styrkelse af hele grundlaget for vores højskoleverden.

Vi er glade for lovforslaget, og vi ser frem til den videre behandling og tilslutter os selvfølgelig lovforslaget.

Else Winther Andersen (V):

Lovforslaget om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler har jo som sagt været et stykke tid undervejs, for det er jo en udmøntning af den rapport, der er kommet fra Højskoleudvalget, og Venstre hilser lovforslaget velkommen.

Det fælles grundlag, som er det bærende ved de forskellige skoleformer, er kostskoleformen som det bærende princip. Det er i den grad bærer af værdierne og kulturen og uddannelsesarven i hele vores folkeoplysning. Derfor er det også godt, at de enkelte skoler skal beskrive deres værdigrundlag, så det bliver synligt for alle, hvad den enkelte skole står for. Og det ville være fint, hvis vi derved også kom til at opleve forskellighederne. Skolerne bliver mere bevidste om tingene, og eleverne kan mere åbent vælge, hvilken skole de ønsker ophold på. Men højskolerne kan jo derved også stille forventninger til sig selv og dermed til det omgivende samfund.

I de år her, hvor velfærdssamfundet er under forandring, er der brug for en stærk folkelig oplysningsstrategi, der kan være med til at opbygge nye fællesskaber mellem den enkelte, samfundet, lokalområderne og ikke mindst erhvervslivet.

Højskolernes styrke ligger også i at skabe rum og få mennesker til at lytte og tale om fællesmenneskelige grundværdier, i at være med til at fremme demokratiforståelsen.

Der er nogle elementer i loven, som jeg godt lige vil standse op ved. Jeg har nævnt værdigrundlaget. Derudover er der de lange kurser på 12 uger. Det er godt, at vi har mindst ét langt kursus på hvert ophold. Der skal være tid til fordybelse i tingene, uden at man altid skal tænke på eksamen.

Og de korte kurser vil kunne tilgodese mange, der har afsluttet en uddannelse, eller eventuelt erhvervslivet, der ønsker at sende sine medarbejdere. For fremtidens ledere og medarbejdere har ikke kun brug for en stor faglig viden, men også for at være omstillingsparat i en omskiftelig verden.

Med hensyn til undervisningstiden i ét fag, der højst kan udgøre halvdelen af tiden, har jeg